

40 İL ÖNCƏ NECƏ GÖRMÜŞDÜMSƏ...

(təəssürat)

Şair, Gəncə Dövlət Universitetinin məzunu Vahid Aslan sənətdə ilk qədəmlərini rəhbərlik elədiyim İlham Ədəbi Birliyində atmışdı. O, söz aləmində özünü axtaran, orijinallığa can atan, haqsızlığa qarşı səsinin ucaldan, ədalət meyarlarını qoruyan, əqidəli, vətənsevər bir gənc kimi yadında qalmışdı.

Sonra üzünü Bakıya - söz sənətinin gur yerinə doğru çevirdi. Ayrılıq öz işini gördü. Biz nadir hallarda görüşməli olduq. Amma hər dəfə əhvallaşanda ədəbi aləmdə uğurları ilə maraqlanırdım. Hərdən bir də mərkəzi mətbuatda çap olunmuş şeirləri gözümdə dəyirdi. Sevinirdim ki, yertirməm inkişafdan qalmayıb, kitablar müəllifi olub. Öyrəndim ki, o, paytaxt universitetlərindən birində çalışır, oxucusu ilə vaxtında təmas qurmaq üçün həтта baş redaktoru olduğu «Müəllim sözü» adlı qəzet də təsis edib.

Doğrusu, görüşlərin seyrəkliyi, baş verənin də ayaqüstü olması Vahid Aslan imzasının qocalmış yaddaşında özünə möhkəm yer tutmasına mane olmuşdu. Məqalələrimdə yetirmələrimin adlarını sadalayılanda bu səbəbdən Vahid unudulmuşdu. Atalar belə deyib: gözəldən uzaq olan könlükdən də iraq olar. Rəbitənin qırılması təkcə mənim günahım deyildi, şagirdim də təqsirli idi. Açıq deyim ki, mən daha çox təqsirliydim. Axı mən «müəllim» adı daşıyırdım. Baş tutan seyrək görüşlərimizin də elə təşəbbüskarı Vahid olmuşdu. Necə ki, bu dəfə də o fərqləndi.

Novruz bayramı əvəfsiydi. Aşib-daşan sevincimiz qayğılarımızı küncə sıxışdırmışdı. Həsərlilərin qovuşmasına, küsülülərin barışmasına meydan verilmişdi. Yeni ilin bərabərlik bayramı uzaqları yaxın eləmişdi. Birdən cib telefonuma zəng gəldi. Görəsən, kim olar? «Hə» düyməsini açdım. Vahid Aslanın səsi qulağımı «sevindirirdi»:

- Salam, ustad. Novruz bayramınız mübarək olsun! Necəsiniz?

- Sağ ol, ay Vahid. Sağ ol ki, məni yad eləmişən. Bakıdan zəng edirsən, yoxsa ata ocağın Gədəbəydən?

Vahidin şirin gülüşünü eşitdim:

- Yox, Gəncədəyəm. Bakıdan gəlib Gədəbəyə gedirəm. Dedim, bir Gəncədə dayanıb ustadla görüşüm, sonra yoluma davam edərəm.

- Lap yaxşı, - deyə yetirməmin qanacığından razılıq etdim.

Görüşüdü. Bu dəfə kifayət qədər vaxt vardı. Səhbəti çay süfrəsi arxasında davam etdirdik. Vahid sözün əsl mənasında ustadına yaradıcılıq hesabatı verdi, uğurlarını sadaladı. Bildirdi ki, «Ürəyim söz yuvasıdır» adlı yeni kitabı çıxıb. Mən də hələ mətbəə qoxusu üstündən çəkilməyən «Xatırla ki, yaşayım» kitabımın nəşrindən danışdım. Məmnun halda kitablaşdıq - avtoqraf yazmaqla o kitabın məna, mən də kitabımı ona bağışladım. Ayrılanda yeni kitabı barədə fikrimi bilmək arzusunda olduğunu söylədi. «Baş üstə» dedim. Görüşümüz, səhbətlərimiz çox maraqlı oldu. Yəqin ki, qocalıq üzündən günahı batmış yaddaşım bir daha onu unutmayacaqdı.

Vahid Aslanın ürəyinin söz yuvasını səbrlə oxudum. Təəssüratım çox müsbət oldu. Aradan 10 illər keçsə də, Vahidin mövqeyində - sabit əqidəsində, vətənpərvərliyində, torpağa sevgisində, düşməne nifrətində zərrəcə dəyişiklik görmədim. 40 il öncə necə görmüşdümsə, indi də eləydi.

Doğma yurdu Gədəbəyin bədii xəritəsini uğurla oxucu nəzərinə çatdırması onun doğulduğunu torpağa bağlılığından xəbər verir. Dağların dumanı, çəni, zirvəsi, dərəsi, bulağı, meşəsi - hər bir guşəsi onun şair qələmində yenidən doğulmuşdu. Təqdirimi onun yaradıcılığından nümunə gətirdiyim bir neçə şeirlə yekunlaşdırmaq istəyirəm:

Qərrib MEHDI

Bayrağın mübarək, vətən

Çıxmısan bir şanlı yola,
Zəfər sənənlə qol-qola.
Mayası həqiqət olan
Sınağın mübarək, vətən!

Əmr verilib: - İrəli!
Çiyindədi Türkün əli!
Hər gün qələbə müjdəli
Sorağın mübarək, vətən!

Təqvimin qızarı, yanır.
Qara günlər qaralanır.
Qələbələr sıralanır,
Varağın mübarək, vətən!

Oğulların coşan dəniz,
Eşqi ümman, qəlbə təmiz!
Hər qarışı candan öziz
Torpağın mübarək, vətən!

Göylər kimi yırgalanan,
Ulduz-ulduz sıralanan,
Qarabağda dalğalanan
Bayrağın mübarək, vətən!
26.10.20

Dağ havası

Gəldim görüşünə yağışlı gündə,
Çaylar dəlisovdu bir az da həzin;
Bir bulaq oxuyur dağın döşündə,
Mən necə sehrindən çıxım bu səsin;

Nəyə toxunuram qanım qaynayır,
Hər çəhlim, hər cığır tanışdı mənə.
Necə kövrəlibse, dağlar, bir anda
Bir ömür xətirə danışdı mənə.

İndi də dərənin çəni göründü,
Necə qərribədi dağın havası.
Boz duman havada elə süründü,
Deyirsən göylərdən özünü asıb...

Bilirəm, məğrurdu dağların başı.
İtirməz özünü zaman içində.
... Mən qaya dibində mamırlı daşam,
Dağlar mürgüləyir duman içində...

14.08.20

Kənd uşaqları

Sizə söhbət açım bildiklərimdən,
Görün, necə olur kənd uşaqları;
Bizim Gədəbəydə gördüklərimdən
Bir az pay göndərim, şəhərə sarı...
Dağların qoynunda doğulur onlar.
Beləcə, ruhuna məğrurluq hopur.
Əvvəl cığır olur,

Sonra onlardan
Böyük şəhərlərə yollar doğulur.
Əvvəl dağ çayına könül verirlər,
Sonra bulaqların nəğmələrinə;
At yəhərləyirlər babalarına,
Quzu otarırlar nənələrinə;
Hərdən də qayalar döşünə çəkir,
Dərələr gizləyir quzularını;
Torpaqda cücdür ümidlərini,
Göylərə açırlar arzularını;
Köksünə sığmayır uşaq sevgisi,
Anlasan görərsən qanadlarını;
Könlünə toxunma!
Qəlbinə dəymə!

Asta ol! Qırırsan qanadlarını.
...Şəhərlər günəşdən əvvəl oyanar,
Belədən-beləyə ölçər yolları.
Gecə yuxuda da futbol oynayır,
Bax, belə böyüyər, kənd uşaqları.
06.08.20

Mənim şeirlərim

Dağlardan yazmışdım, oxuyarsınız!
O bulaq üstüdü, qaya altıdı;
Birdən, oxuyanda qışqırırsınız,
Mənim şeirlərim - bir pıçıldadı.

Bulaq nəğməsidi, yağış səsidə,
Külək yırgalayan yarpaq kimidi;
O kövrək duyğular tərənesidi,
O sevən ürəyin sarı simidi.

Onun ürəyinə girin, adamlar!
Yetər hamınıza odu, istisi;
Onun gözlərini görün, adamlar!
Onun gözlərində uşaq sevgisi...

Paxıllıq istəmir, xəyanət bilmir,
O gözə görünmür kin olan yerdə;
O harda insanlıq varsa sevinir,
O yoxdu yalançı din olan yerdə.

İşıq qanadlıdı - alısan, yanan...
Məkanı göylərin sonsuz qatıdı;
Tanrısı onunla danışdığı an,
Mənim şeirlərim - bir pıçıldadı.
20.02.2020

Yüyürmək istədim

Yuxuma gəlmişdi dağlar bu gecə,
Yuxuma gəlmişdi uşaqlığım da.
Gördüm ki, bulaqlar oxuyur necə,
Məni ovundursum kövrək çağında.

... Ot basan cığır - sınıq xətt kimi;
Qayalar bir azca mamır bağlayıb.
Gördüm ki, yenə də duman çəhlimi
Dərənin çayını tutub, saxlayıb...

Gördüm dağ döşünün quzularını,
Zirvəyə yüyürən bir uşağı da.
Gördüm bu uşağın arzularını,
Gördüm göy üzülə danışmağı da...

Yüyürmək istədim mən də zirvəyə,
Gördüm ki, "dərələr" qolumdan çəkir;
Qışqırdım dəli tək - a, dağlar! - deyə:
Səsimdən qayalar diksinmədi ki...
02.07.18

Oğlumun

Hecalanıb, nəğmələyib ötəndi,
Kökü üstə cücrəndi, bitəndi,
Qarıq-qarıq addımlayan vətəndi,
Ayağına qurban olum oğlumun.

Əcdadı var boy-buxunlu, kürəkli.
Şəhəri var dağ havalı, küləkli.
Qəlbində bir göy üzü var - üçrəngli!
Bayrağına qurban olum oğlumun.

Yurd tamı var damağında, dadında.
Qurd kodu var yaddaşında, yadında.
Qartal başlı - Azərbaycan adında -
Torpağına qurban olum oğlumun.
08.06.18

Türkün yolu - Turan yolu

Qoca Türküm!
Ulu Türküm!
Bulduqları yarım keçən
Bozqurdumun yolu - Türküm!
Sən göylərdən enib gələn -
Göy Tanrısən!
Cəsarətlə, ucalıqla tən yarısan!
Özün olanda məğrursan!
Sən öz yerində durursan,
Dörd yanında nələr olur...
Sən dünyanı
Yıxılmaqdan qoruyursan!
Gecə-gündüz insanlığın
Nəğməsini oxuyursan!
Yenə, qarşında dayanan
Şər üzülə fitnələr olur.
Zaman-zaman azımı olub
Çilələrin, qeyli-qalın;
Heç bu gün də üzün gülmür,
Dumanlıdı kefin, halın;
Bilirsənmi, Qoca Türküm!
İçdən yeyər qurd ağacı.
Haqq yolundan dönməməkdə
Göy Türklərin son əlacı.

Yumruq kimi birləşdimi,
Dünya Türkün dünyasıdı.
Bir-biriylə höcəşdimi,
Türkün matəmi, yasıdı.
Ağır-ağır sınaqlara
Çox çəkibdi dövrən səni,
Yadımdamı, Çanaqqala...
Kimlər idi vuran səni?!
Düşmənin tanımasan,
Vuracaqsan sən özünü.
Bir az dərindən fikirləş,
Bir az geniş aç gözünü.
... Çəşdirməsin səni yollar,
Gözləməkdə yoran səni!
Gedəcəyin tək bir yol var:
- Get, gözləyir Turan səni!

22.07.16

Tumurcuqlayan şeir

Bir az işləmişəm əlim qabardı,
Qabar - halallıqdı, dövlətdi, vardı.
Zəhmət olan yerdə bağça var, bar var,
Ürəyimdə yazdı, qəlbimdə bahar.
Gözlərim təzəcə açan çiçəkdi,
Bu gün qoca dünya yaman göyçəkdi...
Tumurcuq kimidi kipriyim, qaşım,
Bu gün duyğuludu torpağım, daşım.
Xoş gəlib, yurdumun novruz bayramı!
Bu gün gözlərdən öpüb anamın,
Ən gözəl şeirim yaza bilərəm,
İlğımlar içində aza bilərəm...
Duyğular özümədən qoparar məni,
Sirlər aləminə aparar məni.
Bircə baxışımla tilsimlər sınıar,
Baxıb həsəndən ulduzlar yanar.
İlhamım sığışmaz göyün üzünə,
Dünyalar yaradır özü-özünə,
Qızlar inciməsin bu bahar günü,
Ən gözəl qız sanır bahar özünü.
Mən də vurulmuşam bu qıza, neynim!
Daha sevdəliyəm mən yaza, neynim!
Bu gün öz yolumu azsam, bağışla!
Ən gözəl şeirim yazsam, bağışla!
19.03.11

Dağ yolu

Dağların könlünü oxşaya bilsən,
Sən orda əbədi sevgi taparsan;
Bir ömür bəsindi, bəsindi qızım!
Çaylardan bir içim nəğmə aparsan;

Çiçək sərgisidi burda yal-yamac,
Bənövşə gözünx oxşayır gözün;
Bax bu yol zirvəyə aparsa səni,
Haçansa qarşına çıxacaq izin;

Bilirəm yoxuşu qalmaq çətindi,
Hələ balacasan balaca, qızım!
Hələlik dağları sevsən bəsindi,
Sabah ürəyin dağ olacaq, qızım!

Əyil, buz bulağın gözünxə əyil!
Suyunu nuş elə, nəğməsini iç!
Başı uca olan yıxılan deyil,
Sən də dağları sev, ucalığı seç!

Vətən torpağıdı dağ da aran da,
Elə aranda da dağ kimi olsun!
Qarşına çox yollar çıxar, unutma,
Unutma dağlardan başlayan yolsan!
12.07.08

Bu şeirlər Vahid Aslanın kitabından seçmələrdir. Vahid Aslan, hələlik bu qədər. Yeni kitabında görüşəndək. Kim bilir, bəlkə, onda sözüm daha çox olacaq.

Qərrib MEHDI
03.04.2023